

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Філософський факультет
Історичний факультет

Кафедра історії філософії
Кафедра архівознавства та спеціальних галузей історичної науки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заст. декана
філософського факультету
Дмитро НЕЛІЦА
факультет
«31» 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ СТУДІЙ
для студентів

галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	031 Релігієзнавство
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітня програма	Релігієзнавство
спеціалізація	-
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	<u>2021/2022</u>
Семестр	I
Кількість кредитів ECTS	2
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Варениця Ольга Петрівна, к.ф.н., доцент кафедри історії філософії,
Коцур Галина Георгіївна, д.і.н., професор кафедри архівознавства та
спеціальних галузей історичної науки

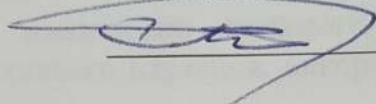
Пролонговано: на 2022/2023 н.р. Масликова 23/08/2022 р.
на 20__/20__ н.р. (_____) «__» 20__ р.

Розробники: Бугров Володимир Анатолійович, к.ф.н., професор кафедри історії філософії,
Варениця Ольга Петрівна, к.ф.н., доцент кафедри історії філософії,
Коцур Галина Георгіївна, д.і.н., професор кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки

Затверджено

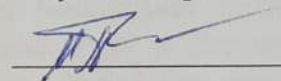
« 30 » серпня 2021 р.

Зав. кафедри історії філософії

 (Тарас КОНОНЕНКО)

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2021 р.

Зав. кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки

 (Марина ПАЛІЄНКО)

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

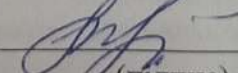
Протокол від « 31 » серпня 2021 року №

Голова науково-методичної комісії (Ірина МАСЛІКОВА.)

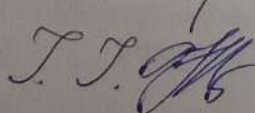
« 31 » серпня 2021 року

Схвалено науково - методичною комісією історичного факультету

Протокол від « 31 » 08 2021 року № 7

Голова науково-методичної комісії (Наталія ТЕРЕС)
(підпис)

« 31 » 08 2021 року

Промовано на 2022 - 2023 н.р. Стр. № 2 від 31.08.2022
Маслікова Т.Т.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – забезпечення стійкої системи знань про особливості університетської освіти, що дозволить студентам простежити процес зародження та зрозуміти значення університету в соціо-культурному розвитку й в контексті сучасних інтеграційних процесів вітчизняної та світової освіти.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни.

1. До початку вивчення цього курсу студенти мають **знати** основні етапи, закономірності та характеристики історико-культурного процесу;
2. **вміти** орієнтуватися в питаннях організації навчального процесу в системі вищої освіти, збирати та інтерпретувати інформацію щодо феноменів та явищ культури, культурних процесів та подій;
3. **володіти елементарними навичками** наукового дослідження та управління інформацією, навичками активного слухання, використання іншомовних фахових інформативних джерел.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Вступ до університетських студій» знайомить студентів зі специфікою формування, головними завданнями та принципами організації університету, ключовими концепціями класичного університету. Послідовно розглядаються закони України, що регулюють сферу освіти та освітню діяльність у галузі вищої освіти України. Окреслюються історія інтеграції української освіти в європейський освітній простір та ключові положення Болонської декларації. Пояснюються етичні стандарти і значення академічної доброчесності в освітньому процесі. Визначаються особливості функціонування університетів в Україні та структура навчального процесу в закладах вищої освіти; розглядаються основні віхи зародження та становлення системи вищої освіти в історії світової цивілізації, основні поняття та класифікація вищих навчальних закладів; роль і вплив українських навчальних закладів на формування традицій вищої школи; простежуються основні етапи становлення, розвитку та діяльності Київського національного університету імені Тараса Шевченка загалом, та філософського факультету зокрема.

4. Завдання (навчальні цілі) – сформувати у студентів цілісну систему знань про історію та сьогодення університетської освіти, про зміст та державні стандарти вищої освіти в Україні; ознайомити студентів із нормативними документами та організацією освітнього процесу в КНУ та на філософському факультеті, зокрема. Сформувати цілісне уявлення про зміст та структуру професійної підготовки. У результаті навчання студенти мають не лише засвоїти теоретичні знання, але й використовувати їх у підготовці самостійних досліджень.

Дисципліна спрямована на формування наступних програмних компетентностей:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ФК 2. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність виявляти потенційні зв'язки предметних знань релігієзнавства і їх застосування при аналізі актуальних суспільних проблем.

5. Результати навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4.	Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій
--	---------------------------------	----------------------	---------------------------

автономність та відповідальність)				оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	основні першоджерела класичної освіти, особливості західноєвропейської класичної освіти	Лекції, самостійна робота	Контрольна робота 1	10
1.2	основи законодавства України у галузі освіти, положення про організацію освітнього процесу в КНУ; права та обов'язки студентів за українським законодавством та Статутом КНУ	Лекції, самостійна робота	Підсумкова контрольна робота	10
1.3	історію та основні вимоги Болонського процесу	Лекції, самостійна робота	Підсумкова контрольна робота	10
1.4	етичні стандарти вищої освіти, що ґрунтуються на поняттях «академічної свободи» та «академічна доброчесності»	Лекції, самостійна робота	Есей, підсумкова контрольна робота	10
	Вміти:			
2.1	визначати сутність та особливості становлення вищої освіти від першовитоків до сучасності	Лекції, самостійна робота	Творче завдання	8
2.2	довести, що вітчизняна вища освіта є невід'ємною складовою загальноєвропейського освітнього процесу, важливим чинником збереження національної пам'яті	Лекції, самостійна робота	Контрольна робота 1	7
2.3	пояснювати варіативність моделей університетської освіти	Самостійна робота	Конспекти текстів першоджерел, підсумкова контрольна робота	8
2.4	орієнтуватись в питаннях організації навчального процесу підготовки бакалавра філософського факультету	Лекції, самостійна робота	Підсумкова контрольна робота	7
	комунікація:			
3.1	представляти результати проведеної самостійної роботи у вигляді конспектів текстів першоджерел, есеїв	Самостійна робота	Конспекти текстів першоджерел, есеїв	7
3.2	використовувати різноманітні інформаційні ресурси для пошуку інформації, грамотно, логічно й послідовно висловлювати свої знання	Лекції, самостійна робота	Творче завдання	7
	автономність та відповідальність:			

4.1	самостійно шукати і критично опрацьовувати літературу щодо університетських студій, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	Самостійна робота	Конспекти текстів першоджерел, есей	7
4.2	прослідковувати історичний процес та робити порівняльний аналіз особливостей освіти в Україні та світі	Самостійна робота	Підсумкова контрольна робота	9

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	4.1	4.2
	Програмні результати навчання											
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово, використовувати мови для ефективної міжкультурної комунікації.	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
ПРН 4. Організувати процес навчання і самоосвіти.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1 – 1.4), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (вміння 2.1-2.4); (комунікація 3.1-3.2); **автономність та відповідальність** (4.1-4.2), що складає 60% загальної оцінки.

Оцінювання семестрової роботи:

1. **Самостійна робота №1 (творче завдання):** РН 2.1, 3.2. – 12 / 20 балів
2. **Контрольна робота №1:** РН 1.1, 2.2 – 12 / 20 балів
3. **Самостійна робота №2 (конспект текстів):** РН 2.3, 3.1, 4.1 – 15 / 24 балів
4. **Самостійна робота №3 (написання есею):** РН 1.4, 3.1, 4.1, – 9 / 16 балів

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усього навчального курсу. Загальна оцінка за семестр складається із балів, отриманих за самостійні роботи (творче завдання, конспекти текстів першоджерел, написання есею) та контрольну роботу. Всі види робіт за семестр мають у підсумку:

- в максимальному вимірі 80 балів
- в мінімальному вимірі 48 балів

Підсумкова письмова контрольна робота – РН 1.2, 1.3, 1.4, 2.3, 2.4, 4.2 – 12 / 20 балів

Підсумкове оцінювання у формі заліку:

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру з урахуванням підсумкової

контрольної роботи. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критичний мінімум – 60 балів, для одержання заліку необхідно обов'язково відпрацювати пропущені теми в письмовій формі та здати/надіслати електронною поштою викладачу.

Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестрову роботу (мінімум 48, максимум 80 балів) та підсумкової контрольної роботи (мінімум 12, максимум 20 балів).

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	Підсумкова контрольна робота	Підсумкова оцінка з дисципліни
<i>Мінімум</i>	48	12	60
Максимум	80	20	100

7.2 Організація оцінювання:

Семестрова робота		Семестрова кількість балів	
		Min – 48 бали	Max – 80 балів
Самостійна робота	До тем 6-7: Творче завдання	«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20
	До теми 8: Самостійна робота з текстами - конспект 3-х текстів першоджерел. (Додаток самостійної роботи студента) Термін виконання роботи – до кінця листопада.	«5» x 3 = 15	«8» x 3 = 24
	До теми 12: Самостійна робота. Написання есею за роботою Макса Вебера «Про внутрішнє покликання до науки». (Додаток самостійної роботи студента). Термін виконання роботи – до кінця листопада.	«9» x 1 = 9	«16» x 1 = 16
Контрольна робота 1	До тем 1- 5	«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20
Підсумкова контрольна робота		«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20
Підсумкова оцінка з дисципліни		60	100

Критерії оцінювання:

1. Самостійна робота №1 (творче завдання):

Теми **творчого завдання** викладач пропонує студентам на першому занятті. Творче завдання студент подає викладачеві не пізніше ніж за два тижні до проведення підсумкової контрольної роботи. **Критерії оцінки:**

20-18 балів – глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція;

- 17-14 балів – тема розкрита неповно;
- 13-9 балів – робота суто компілятивного рівня;
- 8-5 балів – розкритий лише окремий аспект.

2. **Контрольна робота №1.**

Після завершення I частини курсу проводиться **контрольна робота**. Завдання контрольної роботи має 2 запитання, правильна відповідь на які оцінюється 10 балами. Загальна оцінка за контрольну роботу складає максимум 20 балів.

Критерії оцінювання одного питання контрольної роботи:

10-9 балів – відповідь повна, обґрунтована, подане власне бачення проблеми, наявні логічні висновки;

8-7 балів – відповідь повна, подане власне бачення проблеми та зроблені ґрунтовні висновки, проте наявні окремі незначні помилки при викладі фактичного матеріалу;

6-3 балів – відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного матеріалу, відсутня логіка викладу;

2-1 бали – фрагментарна відповідь, наявні суттєві помилки.

3. **Самостійна робота №2 (конспект першоджерел):**

8 балів – студент опрацював необхідний текст із цитуванням та відповідними власними зауваженнями та поясненнями;

5 балів – студент законспектував текст без цитувань та пояснень.

4. **Самостійна робота №3 (написання есею):**

16-15 балів – студент у повному обсязі володіє матеріалом, вільно та аргументовано його презентує, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість проведеного дослідження

14-10 балів – студент у достатньому обсязі володіє матеріалом, вільно його презентує, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження. Допускаються несуттєві неточності

9-5 балів – в цілому володіє матеріалом, але не демонструє глибини знань у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну літературу, робота містить суттєві неточності

4-0 балів – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі.

5. **Підсумкова контрольна робота:**

20-16 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість підсумкової контрольної роботи.

15-11 балів – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність підсумкової контрольної роботи. Допускаються несуттєві неточності.

10-6 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності

5-0 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово

його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі.

7.3 Шкала відповідності:

Зараховано /Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Консультації	Самостійна робота
Частина 1. Історичний екскурс університетської освіти				
1.	Тема 1. Першоджерела класичної освіти. Особливості західноєвропейської класичної освіти в період Середньовіччя.	2		1
2.	Тема 2. Найвідоміші середньовічні університети.	2		2
3.	Тема 3. Університети XVII – XIX ст.	1		2
4.	Тема 4. Класичні європейські університети.	2		1
5.	Тема 5. Зародження і розвиток вищої освіти в Україні.	2		2
6.	Тема 6. Заснування університету Св. Володимира у Києві. Самостійна робота (творче завдання)	2		4
7.	Тема 7. Шевченків університет – провідний заклад вищої освіти в Україні. Самостійна робота (творче завдання)	2		3
8.	<i>Контрольна робота 1.</i>	1		
Частина 2. Університетська освіта: вітчизняний контекст				
9.	Тема 8. Університетська освіта: історія та сучасність. Індивідуальна самостійна робота з текстами (конспекти)	4		8
10.	Тема 9. Законодавство про освіту.	2		1
11.	Тема 10. Болонський процес: історія, основні вимоги.	2		1
12.	Тема 11. Організація навчального процесу в КНУ.	2		1
13.	Тема 12. Академічна доброчесність. Індивідуальна самостійна робота (написання есею).	2		4
14.	<i>Підсумкова контрольна робота</i>	2		
	ВСЬОГО	28	2	30

Загальний обсяг **60 год.**, у тому числі:

Лекцій – **28 год.**

Консультації – **2 год.**

Самостійна робота – **30 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна: (Базова)

1. Вебер М. Про внутрішнє покликання до науки // Вебер М. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / Макс Вебер; Перекл. з нім., післям. та комент. О. Погорілого. – Київ, 1998. – С.310-337.
2. Закон України Про вищу освіту (2021) Документ 1556-VII, чинний. Редакція від 07.09.2021: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/print>
3. Закон України Про забезпечення функціонування української мови як державної. (2021) Документ 2704-VIII, чинний. Редакція від 16.12.2020: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19/print>
4. Закон України Про освіту (2021) Документ 2145-VIII, чинний. Редакція від 07.09.2021, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/print>
5. Зубрицька М. Філософський дискурс ідеї Університету: в складних лабіринтах пошуку істини / Марія Зубрицька // Ідея Університету : Антологія / упоряд.: М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська ; відп. ред. М. Зубрицька. – Львів : Літопис, 2002. – С. 7–22.
6. Ідея Університету: Антологія / за ред. М. Зубрицької. – Львів: Літопис, 2002.
7. Історія Київського університету: монографія / І. В. Верба, О. В. Вербовий та ін.; кер. авт. кол. В. Ф. Колесник. – К., 2014.
8. Історія Київського університету: монографія. У 2 т. – К., 2019.
9. Кузьмінський А. І. Вступ до університетських студій: навч. посіб. для студ. ун-тів. / А.І. Кузьмінський. – Черкаси, 2004.
10. Пелікан Я. Ідея університету / Я. Пелікан; пер. з англ. В. Верлока та ін. – К.: Дух і Літера, 2008. – 360 с.
11. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. (Затверджено Вченою радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 07.05.2018, протокол №10). <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>
12. Статут Київського національного університету імені Тараса Шевченка. <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>

Додаткова:

1. Академічні свободи, університетська автономія та освіта для сталого розвитку. Мовою документів. – Миколаїв, 2009.
2. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України : курс лекцій / А. М. Алексюк. – К., 1993.
3. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Томаневич Л. М. Університетська освіта: Навч. посібник / Г. Я. Аніловська, Н. С. Марушко, Л. М. Томаневич. – Львів, 2010.
4. Alma Mater. Університет Св. Володимира напередодні та в добу Української революції 1917–1920. Матеріали, документи, спогади: у 2 кн. – К., 2000. – Кн. 1–2.
5. Василенко М. Кременецький ліцей і університет св. Володимира: іст.-юрид. розвідка / М. Василенко. – К., 1923.
6. Галілейська О. В. Виникнення англійських університетів: передумови та причини / О. В. Галілейська // Наукові записки НаУКМА. Том 20: Спец. випуск у 2 ч. Ч. 1. – 2002.
7. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / пер. за ред. О. Глотова. – Тернопіль: Мандрівець, 2007. – 224 с.
8. Encyclopaedia. Львівський національний університет імені Івана Франка: [довідк. вид.]: в 2 т. Т. 2 : Л-Я [вид. рада: І. О. Вакарчук (голова) та ін.]. – Львів, 2014.

9. Енциклопедія Київського національного університету імені Тараса Шевченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eu.univ.kiev.ua/>
10. Коцур Г.Г. Відродження автономії і надання Київському університету статусу дослідницького вищого навчального закладу // Історія Київського університету: монографія: у 2 т. / О.В. Вербовий, І.М. Мороз, О.В. Даниленко та ін.; за ред. Л.В. Губерського, І.К. Патриляка, В.Ф. Колесника, А.І. Чуткого. К.: ВПЦ «Київський університет», 2019. – Т. 2. – С. 721-1602 (1063-1102).
11. Кругляк М. Е. Життя та побут студентства підросійської України другої половини ХІХ – початку ХХ ст. – Житомир, 2015.
12. Лузан П. Г. Історія педагогіки та освіти в Україні: навч. посіб. – 2-е вид., доп. і перероб. / Лузан П. Г., Васюк О. В. – К., 2010.
13. Нариси з історії Університету святого Володимира. – К., 2009.
14. Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://onu.edu.ua/ru/geninfo/history>
15. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. – Київ : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
16. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу / За ред. Кременя В.Г. – Тернопіль, 2004.
17. Патриляк І. К. Нариси з історії Київського університету: навч. посібн. для студ. іст. фак-ту / І. К. Патриляк, М. А. Боровик, О. В. Ляпіна. – К.; Ніжин, 2009.
18. Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна за 200 років / Бакіров В.С., Духопельников В.М., Зайцев Б.П. та ін. – Х., 2004.
19. Хижняк Л.М. Університетська освіта: навч. посіб. [для студентів вищих навч. закладів] / Л. М. Хижняк. – Харків, 2010.
20. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні: до 140-річчя від дня заснування [уклад.: Н. М. Загородна, Н. І. Горюнова, Н. І. Ткач, В. І. Ряба. – Чернівці : Чернівец. нац. ун-т, 2015.
21. Черняк С. Освітня діяльність Київського університету св. Володимира: (1834 – 1863) / С. Черняк. – К., 2011.